

Over het speciaal onderwijs

Het speciaal onderwijs vindt plaats op een aparte school, die is gespecialiseerd in onderwijs aan kinderen met een ziekte of beperking. Het speciaal onderwijs is onderverdeeld in vier clusters.

Cluster 1: Scholen voor blinde of slechtziende kinderen (visueel gehandicapte kinderen), mogelijk in combinatie met een andere handicap.

Cluster 2: Scholen voor dove kinderen, slechthorende kinderen, kinderen met ernstige spraakmoelijkheden en kinderen met communicatieve problemen zoals bepaalde vormen van autisme, eventueel in combinatie met een andere handicap.

Cluster 3: Scholen voor kinderen met lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen, zeer moeilijk lerende kinderen en langdurig zieke kinderen met een lichamelijke handicap, kinderen met epilepsie en meervoudig gehandicapte kinderen die zeer moeilijk leren, in combinatie met een andere handicap.

Cluster 4: Scholen voor kinderen met ernstige gedragsproblemen en/of psychiatrische problemen en voor kinderen verbonden aan pedologische instituten (PI). Pedologische instituten doen onderzoek naar kinderen met ingewikkelde leerproblemen, gedragsproblemen of emotionele problemen. De kinderen krijgen ook behandeling en begeleiding van het instituut.

Wetsvoorstel Passend onderwijs

De wet op Passend onderwijs moet ervoor zorgen dat leerlingen vanuit het (voortgezet) speciaal onderwijs zo mogelijk weer kunnen instromen in het gewone onderwijs of kunnen doorstromen naar een gewone vervolgopleiding.

Het speciaal onderwijs blijft bestaan met een capaciteit voor ongeveer 70.000 leerlingen. Het streven is om de wet voor het speciaal onderwijs in augustus 2012 in te laten gaan en voor het voortgezet speciaal onderwijs per 1 augustus 2013.

Speciaal onderwijs in regionale samenwerkingsverbanden

De scholen voor het speciaal onderwijs gaan deelnemen in regionale samenwerkingsverbanden voor Passend onderwijs. Binnen de samenwerkingsverbanden spreken de scholen af welke leerlingen kunnen worden doorverwezen naar het (voortgezet) speciaal onderwijs. Voor leerlingen die worden doorverwezen, geeft het samenwerkingsverband een 'toelaatbaarheidsverklaring' af. Daarmee vervalt de landelijke indicatiestelling.

Wetsvoorstel Kwaliteit (v)so

In februari 2012 is een wetsvoorstel ingediend om de Wet op de Expertisecentra te wijzigen. De wijzigingen in dit voorstel hebben tot doel de opbrengstgerichtheid van (voortgezet) speciaal onderwijs te vergroten en drie op de verschillende doelgroepen afgestemde uitstroomprofielen in het voortgezet speciaal onderwijs in te richten. De kansen van leerlingen op maatschappelijke participatie worden vergroot door:

- leerlingen zodanig op te leiden dat zij terug kunnen keren naar regulier onderwijs of een succesvolle overstap kunnen maken naar regulier vervolgonderwijs
- leerlingen succesvol toe te leiden naar de arbeidsmarkt, indien mogelijk met een duurzaam arbeidscontract
- leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op vormen van dagbesteding.

Begrippenlijst

ADHD. Attention Deficit Hyperactivity Disorder. Slecht kunnen concentreren en hyperactief zijn.

ASS. Autisme Spectrum Stoornis. Term die wordt gebruikt om aan te geven dat een autistische stoornis en daaraan verwante aandoeningen een continuüm vormen. Ook gebruikt als educatieve definitie van autisme, voortkomend uit de visie kinderen te groeperen die baat hebben bij dezelfde aanpak.

CvB. Commissie van Begeleiding. Een wettelijk orgaan, belast met de begeleiding van zorgleerlingen in de school. In de CvB zitten verschillende deskundigen en betrokkenen, zoals een psycholoog, een jeugdarts, de coördinator leerlingenzorg en de directeur. De taak is om de zorgstructuur van leerlingen te bewaken.

Comorbiditeit. Meervoudige problematiek.

Connect lezen. Aanvullend interveniërend programma voor zwakke lezers.

Convergente differentiatie. Bij convergente differentiatie wordt er een minimumdoel voor de groep als geheel gesteld. Alle kinderen doen mee aan de groepsinstructie en profiteren zodoende van de uitleg van de leerkracht en van elkaar.

DCD. Developmental Coordination Disorder. Stoornis in de ontwikkeling van de coördinatie van bewegingen.

Esm. Ernstige Spraak-taal Moeilijkheden

LIST. Lezen is Top. Het 'Lees Interventieproject voor Scholen met een Totaalaanpak' (de officiële naam) is een initiatief van de Hogeschool Utrecht.

Lom. Leer- en opvoedingsmoeilijkheden. De lom-scholen zijn in 1998 met mlk-scholen samengevoegd in scholen voor speciaal basisonderwijs.

Miniles. Korte les over specifiek onderwerp, bijvoorbeeld de schrijver van een boek, interpunctie, boekgenres.

Modeling. Leerkrachtvaardigheid waarbij de leerkracht het gewenste gedrag voorbeeld is 'hardop denken'.

ODD/CD. Oppositional Defiant Disorder en Conduct Disorders, gedragsstoornissen die zich uiten in moeite met gezag en vormen van geweld.

OPP. Ontwikkelingsperspectief. Het eindniveau van de leerling dat verwacht en nagestreefd wordt.

PDCA-cyclus. Plan Do Check Act. Ook wel de Kwaliteitscirkel van Deming. Deze vier activiteiten – maak een plan voor verbetering – voer het plan uit – meet het resultaat – stel het plan bij – worden steeds opnieuw uitgevoerd en zorgen zo voor betere kwaliteit.

PDD-NOS. Pervasive Developmental Disorder - Not Otherwise Specified. Niet nader te specificeren ontwikkelingsstoornis. Onderdeel van het autismespectrum.

Ralfi. Programma voor kinderen die het lezen grotendeels beheersen maar langdurig te traag blijven lezen. De letters betekenen Repeated, Assisted, Level, Feedback en Interactie.

SMART. Aanpak om heldere en haalbare doelen op te stellen. De doelstelling moet zijn: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

Timetimer. Klok waarmee het verstrijken van de tijd zichtbaar wordt gemaakt.

ZMLK. Zeer moeilijk lerende kinderen. Deze kinderen gaan naar scholen in cluster 3.

ZMOK. Zeer moeilijk opvoedbare kinderen. Deze kinderen gaan naar scholen in cluster 4.